

Yeşaya, kırk üçüncü bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)
- IV. Tarihsel parantez: Sanherib'in saldırıları ve Hizkiya'nın hastalığı (36-39)
- V. **Tanrı'nın yüceliği ve görkemi (40-48)**
 - A. Yerusalem avutulacaktır (40:1-11).
 - B. Yerusalem'in avuntusu Tanrı'nın eşsizliğidir (40:12-27).
 - C. Yalancı ilahların güçleri ve bilgileri Tanrı'ninkiyile kıyaslanamaz (41).
 - Ç. Tanrı'nın seçkin Uşağı tanıtılır (42:1-7).
 - D. Tanrı'nın kişiliği açıklanır (42:5,8,24).
 - E. Tanrı'ya yeni bir övgü söylenecek (42:10-12).
 - F. Tanrı, düşmanlarını yenecek, körlere ışık ve rehber olacak (42:13-16).
 - G. Tanrı'nın uyarılarına aldırmayanlar yargılanacaktır (42:17-25).
 - Ğ. **Tanrı, İsrail'i dünyanın dört bir yanından toplayacaktır (43).**
 1. **Tanrı İsrail'i yarattı (43:1).**
 2. **Tanrı İsrail'i kurtulmalıkla kurtardı (43:1-4).**
 3. **Tanrı İsrail'i dünyanın dört bir yanından çağıracaktır (43:5-7).**
 4. **Bu eylemleri yapan herhangi bir yalancı ilah değil, Tanrı Yahve'nin Kendisidir (43:8-15).**
 5. **Tanrı'nın yaptığı önceki mucizeler, bundan sonra gerçekleştirecekleriyle kıyaslanamayacaktır (43:16-20).**
 6. **Buna karşın, İsrail Tanrı'yı yüceltmedi (43:21-24).**
 - a. **Tanrı İsrail'i barışa çağırdı (43:25-26).**
 - b. **Tanrı İsrail'i suçları için yargılayacaktır (43:27-28).**

43:1 ve şimdi: Bu sözler önceki bölümle bu bölüm arasındaki karşıtlığı vurgular. Yeşaya sık sık yaptığı gibi (1:25-27; 4:2-6; 9:1-16; v.s.) bu bölümde de sert bir paylamadan sonra (42:18-25) avuntu sunar:

1. Tanrı İsrail'i sıkıntıda bırakmayacak (43:2).
2. İsrail sürgünden geri getirilecek (43:3-7).

Geçmişte Tanrı, İsrailiiler'i günahları için cezalandırdı. Ne yazık ki, onlar sıkıdüzen olarak gösterilen bu sevgiden ders almadılar (42:25). Ama «şimdi»! Tanrı şimdi yeni bir döneme bakıyordu. Geçmişteki kara günler geride kalarak şimdi aydınlık, kurtuluş ve barış günleri doğmak üzereydi. Tanrı kayra göstermekten hoşlanır. Eğer bir Mesih inanlısı günahlarının karşılığı olarak Tanrı'nın elinin ağırlığını üzerinde duyarsa, ümidini kesmesin. Tanrı'ya boyun eğerek «şimdi» O'nun acımasına ümit bağlasın (54:7,8; Mezmur 30:5a).

Tanrı, İsrail'i niçin korur? İsraililer (ve Mesih bağlıları!) Tanrı'ya şu iki nedenle güvenebilir:

1. Tanrı onları yarattı.

Tanrı, İsrail'e emanet ettiği Yasa'da, tapınma görevlerinde, Tanrı'yı dünyaya tanıtmaya sorumluluğunda tasarlarına biçim verdi.

2. Onları kurtulmalıkla kurtardı.

seni yaratan: Tanrı İsraililer'e «hamdimi beyan etsin diye onu kendim için teşkil ettim» dedi (43:7,21; 44:2,21,24). Aynı biçimde Mesih inanlıları da iyi işler için yaratılmıştır, Tanrı'nın erdemlerini ilan etmek için seçilmişlerdir (Efesliler 2:10; 1. Petrus 2:9). «Kır hayvanları, çakallar ve deve kuşları [Tanrı'yı] yüceltecekler»se (43:20) insanoğlu O'nu yüceltmesin mi?

sana şekil veren: İnsanların dünyayı hiçten Oluşturan'a, kendilerini diri canlar olarak Yaratan'a ne büyük borcu vardır (Mezmur 139:13-18).

Korkma, çünkü seni fidye ile kurtardım: Kırk ikinci bölümde İsrail'in Kutsal Yasa'yı dinlemeyişi, böylece de Tanrı'ya karşı suç işleyişi anlatılır. O'nun öfkesinin hedefi oldular. Buna karşın, uyarılara aldırış etmediler ve günahlarından dönmediler (42:24-25). Bundan daha ümitsiz bir durum düşünülebilir mi? Tanrı'nın İsrail'i büsbütün yok edeceği beklenirken «Korkma, çünkü seni fidye ile kurtardım ... sen benimsin» diye seslenişi duyulur! «Günahın arttığı yerde, kayra da her ölçüyü aşan bir artışla çoğaldı» (Romalılar 5:20). «Yargılama karşısında acıma üstün çıkar» (Yakup 2:13).

fidye: Fidyeye [kurtulmalık], «tutsak veya rehine olan birini kurtarmak için verilen para, ya da tutsağın veya rehinenin değerini karşılayan ve para yerini tutan başka bir ödeniş» demektir. Günahlıların ne değeri var ki?! Ama onlar evrende en değerli varlıkları gibi Tanrı, günahlıların borcunu ödemek için Kendi kanını kurtulmalık olarak sundu. Bu sevgi borcu nasıl ödenebilir?

seni adınla çağırdım: Tanrı her insanın adını bilir (45:3,4; Çıkış 33:12; Yuhanna 10:3). Tanrı'nın kişiyi adıyla çağırması, onu seçtiğini ve kutsal olmak üzere ayırdığını belirtir (45:4; Çıkış 31:2; 33:12,17); Tanrı'nın sahipliğini vurgular («sen benimsin»).

çağırdım: Adem'le Havva günah işledikten sonra Tanrı onları aradı (Tekvin 3:9). Benzer bir biçimde O, her bir kişiyi Kendine çağırır (2. Selanıklılar 2:14; 2. Petrus 3:9).

sen benimsin: İsrail dört nedenle Tanrı'nındır:

1. Tanrı İsrail'i yarattı.
2. Ona biçim verdi.
3. Onu kurtulmalıkla kurtardı.
4. Onu adıyla çağırdı.

43:2 suların içinden: Tarihlerinde İsraililer bu görüngüyü en azından iki kez gördü (Çıkış 14:21-31; Yeşu 3:7-17). Aynı zamanda genel anlamda «sular», her tür sıkıntı anlamına gelebilir (Mezmur 66:12). Örneğin, Babil'in eline düştüğünde İsrail sıkıntıda boğulmuştur. Ayrıca, Babil'den Kenan bölgesine dönmek için yorucu ve tehlikeli bir yolculuk gerekirdi (Ezra 8:22,31). Sonra Kenan bölgesine vardikten sonra da İsraililer'i kıskanan, düşmanca davranan komşularından da baskılar gördüler (Ezra 4; Nehemya 4-6).

geçerken: Ne zaman? Herkesin sıkıntılardan geçeceği bellidir, ama zamanı bilinmez. Ne var ki, şu gerçekler bilinir:

1. Sıkıntı ilerlemeyi engellemez.
Suların içinde kalınmaz, içinden geçilir. Sıkıntı Tanrı'nın insan için tasarısının bir parçasıdır.
2. Sıkıntı inanlının Tanrı'yla paydaşlığını artırır.
«Ben seninle birlikte olacağım» diyen gökte ve yerde tüm güce sahip Olan'dır.
«Mesih'in çektiği işkencelere paydaş olduğunuz için sevinin» (1. Petrus 4:13).
3. Sıkıntı yıkıma uğratmaz.
«Senin üzerine taşmayacaklar» diyerek vaat Veren, çocuklarına yarar sağlar. Sular ölümü anlatmak istiyor olsa bile, yine de suların ötesinde Mesih inanlıları için sonsuz yaşam vardır.

Ben seninle beraber olacağım: Bu vaat her adam için değildir. Tanrı'nın koşulları şunlardır:

1. Tanrı yardım edilenin kişisel Tanrısı, İsa Mesih de onun kişisel Kurtarıcısı olmalıdır. Tanrı çocuklarına bu vaadi verir (Süleyman'ın Meselleri 14:26), Kendisine sığınanlara yardım eder (Mezmur 33:18).
2. Yardım isteyen, Tanrı'nın istemine boyun eğmelidir (Yuhanna 7:17; Romalılar 12:2; Efesliler 6:6; Koloseliler 4:12; 1. Selanikliler 5:18; Yakup 4:6,7; 1. Petrus 3:17; 4:1,2).
3. Tanrı'nın yardımını isteyen onu dilemelidir (30:19'la ilgili nota bakın; Mezmur 50:15; Yakup 4:2c).

ateşin içinden yürürken yanmayacaksın: Bu benzetme, yıkım ortasındaki güvenlik için çok güçlüdür (2. Tarihler 16:9; Daniel 3:14-27). Ruhsal yaşamın yıkıma uğramayacağını simgeler.

Bir kişinin en iyi arkadaşlarının düşmana dönüşmeleri ne kötü bir olay! Ateşle su -- onları denetleyebildiği sürece -- ademoğlunun en yararlı dostlarından. İbranice'de su ve ateş, en aşırı tehlikeleri anlatmak için kullanılan bir deyimdir. Davut, yaşamını tehdit eden sıkıntılarda Tanrı'nın sağ elinin onu kurtaracağını biliyordu. «Kendi ellerinin işlerini bırakma» diye yalvardı (Mezmur 138:7,8; 2. Selanikliler 3:3). Hem Davut hem de Yeşaya Tanrı'nın insanları yaratmasını onları koruması için bir neden olarak gösterdi.

43:3 İsrail'in Kutsalı: (41:14,20)

senin Kurtarıcın: Tanrı İsraililer'i kaç kez kurtarmıştı? Örneğin:

1. Firavun'dan (Çıkış 14:23-31)
2. Yabin'den (Hakimler 4)
3. Midyan'dan (Hakimler 7)
4. Filistliler'den (2. Samuel 8:1)
5. Zerah'tan (2. Tarihler 14:9-15)
6. Sanherib'den (37:36)

İlkin Davut Tanrı için «kurtarıcı» unvanını kullandı (2. Samuel 22:3). Bu unvan bir kez Yeremya'da (14:8), bir kez de Hoşea'da (13:4) geçer. Yeşaya'da en azından yedi kez kullanılır (43:3,11; 45:15,21; 49:26; 60:16; 63:8).

fidyen olarak Mısır'ı ... verdim: Mısır 400 yıl süreyle İsraililer'in köleliğinden yarar sağladı. Tanrı, İsraililer'i Mısır'dan kurtarmak için Mısırlıların İsraililer üzerindeki egemenlik arzularından vazgeçirmeliydi. O, İsraililer'i tüm felaketlerden korurken, komşuları olan Mısırlıların her tür sıkıntıyla vurdu (Çıkış 7:1-14:30). İsrail'in kölelikten özgür edilmesi için Tanrı Mısır'ın canını yakıyordu.

Tanrı, gelecekte İsraililer'i sürgünden özgür edecekleri için Persler'e Mısır'ı, Etiyopya'yı ve Seba'yı (45:14) ödül olarak vereceğini bildirdi. Bu peygamberliğin olaydan çok önce bildirilmesi çarpıcıdır. Adları geçen bu ülkeler Koreş'in döneminde bile Persler'in eline geçmedi. Ancak onun oğlu Kambises İ.Ö. 527-526 yıllarında bu devletleri yendi.

senin yerine: «Kötü adam salihin fidesidir, hain adam da doğruların» (Süleyman'ın Meselleri 21:18).

43:4 gözümde değerli: Tanrı, diğer uluslarınkinden çok İsrail'in yararına öncelik tanır.

Tanrı'nın insanlara verdiği değer şöyle belirlenir:

1. Tanrı yüksek bir amaçla insanları yarattı: «Yücelmem için yarattığım ... her adam» (43:7).
2. Tanrı, yarattığı insanlarla yakından ilgilenir: «Gözümde değerli», «seni sevdiğim için» (43:4; Mezmur 33:13,14; 145:15,19; İbraniler 12:5-11; 2. Petrus 3:9).
3. Mesih inanlılarını onurlandırır (Romalılar 8:17; 1. Korintliler 3:9; 1. Petrus 2:9, 1. Yuhanna 3:1).
4. İnsanlarla paydaşlığı olanaklı olsun diye özveriyle davranır (43:1,11,14,25,26; Markos 10:45; Yuhanna 3:16; 1. Timoteos 2:5,6).
5. Kendisine inananları bir araya toplar, rahatlığa kavuşturur (43:5,6; Matta 25:34; Yuhanna 14:1-3).

43:5 korkma: (41:10)

şarktan, garptan: Yeşaya'nın gününde İsrail hangi bölgelere dek dağılmıştı? Asur kralı İsraililer'i Mezopotamya'ya ve Med kentlerine sürdü (2. Krallar 17:6; 1. Tarihler 5:26). Oradan İsraililer'in Asur'a ait olan başka yerlere, örneğin Babil'e ve Suriye'ye sürülmüş olmaları olanaklıdır. Sanherib 200.000 Yahudi'yi Nineve'ye sürdü ve büyük olasılıkla onları egemen olduğu diğer bölgelere de gönderdi. Batıya doğru Kilikya ve Kıbrıs'a, kuzeye doğru (bugünkü) Erzincan ve Erzurum bölgesine, doğuya doğru Medler'in Egemenliğine, güneye doğru İran Körfezi'nin kıyılarına dek dağılmış olmaları olanaklıdır. Ama bundan ilersine, Mısır'a, Etiyopya'ya, Elam'a ya da Çin'e (eğer

Sinim [49:12] Çin anlamına gelirse) dek Yeşaya'nın zamanında sürülmediler. Yeşaya İsraililer'in daha da uzak yerlere dağılacaklarını yalnız vahiy yoluyla bilebilirdi.

43:6 oğullarımı uzaktan ve kızlarımı yerin ucundan ... getir, diyeceğim: Tanrı geleceğe bakarak İsraililer'in O'na karşı çok ağır suç işleyeceklerinden sürgüne gönderilmeleri gerekeceğini önceden bildirdi. Ne var ki, sıklıkla bildirmekle birlikte Musa'ya verdiği sözü, acıma ve ümit vaadini de yineledi. «Eğer sürülmüş olanların göklerin ucunda olsa bile, Tanrın Rab seni oradan toplayacak, oradan seni alacak» (Tesniye 30:4; Nehemya 1:9; Mezmur 106:47; Yeremya 30:10; Amos 9:9; Zekarya 2:6-12). Eril ve dişil sözler bir açıklamada birleşince anlatılan şeyin tümü vurgulanır. Burada Tanrı «oğullarımı uzaktan ve kızlarımı yerin ucundan ... getir» dediğinde tüm İsrail'in dünyanın dört bir yanından toplanacağını vurgular.

yerin ucundan: Yeşaya açısından «yerin ucu» Hindistan, Arabistan, Etiyopya, İskitya (İskitler'in güney Rusya'da yerleştikleri bölge) gibi yerlerdi.

getir: Uluslar İsraililer'i yalnız özgür kılmakla kalmayacak, ülkelerine giderken onları yolda koruyacaklardı.

43:7 izzetim için yarattığım ... ve isimle çağrılan her adamı getir: Kimler toplanacak?

1. Kendisini yüceltsinler diye Tanrı'nın yarattığı insanlar (ki herkesi içerir!)
Tanrı'nın yücelmesi bilinçli ya da bilinçsizce gerçekleşebilir.
 - a. Güneş, ay, yıldız, sular, tepeler, hayvanlar gibi zihinsiz yaratıklar bilinçsizce Tanrı'yı yüceltir (43:20; Mezmur 148:3-10).
 - b. Bilinçli olarak Tanrı'yı yücelten iki tür yaratık vardır:
 - 1). Melekler (Mezmur 148:2)
 - 2). İnsanlar (Mezmur 148:11-13; Vahiy 4:11)
 - c. Tanrı, yer yüzünde O'nu en uygun biçimde yüceltsinler diye insanları Kendi benzeyişinde yarattı (Tekvin 1:27). Günah işleyerek insanlar bu benzerliği yitirdiler. Ne var ki Tanrı, insanları günahattan kurtararak onların O'nu yüceltmelerini yeniden olanaklı kıldı (1. Korintliler 6:20; 10:31).
2. Tanrı'nın adıyla çağrılanlar (44:5; 1. Yuhanna 3:1).
Ne yazık ki, Tanrı'nın Kendisinin yücelmesi için yarattığı insanların çoğu O'nu yüceltmek istemez ve adıyla çağrılmaktan kaçınır. Böylece Tanrı'nın sonsuz iyiliğine paydaş olmak konusunda kendilerini «diskalifiye ederler».

isimle çağrılan heradam: «İsrail», «Tanrı'nın prensi» demektir. Bunun için her İsraili Tanrı'nın adıyla çağrılırdı. Kimi İsraililer'in kendi adları da Tanrı'nın adını içerirdi. Örneğin, Yeşaya «Rabbin kurtuluşu» (1:1'le ilgili nota bakın), Yeşu «Yahve Kurtarıcı», Daniel «Tanrı yargıcıdır», Yoel «Yahve Tanrı'dır» demektir. Moab taşında, 18. satırda İsraililer «Yahve'ye tapınanlar» olarak adlandırılır.

43:8-13 Uluslara, yalancı ilahlarının savlarını Yahve'nin kanıtlarıyla karşılaştırmaları için bir kez daha meydan okundu (43:9; 41:1,21-24). Bir yandan İsrail çağrıldı (43:8), öte yandan uluslar (43:9). Uluslar eski olsun, yeni olsun kanıt olarak peygamberlik sunabildi mi? İsraililer ise, Yahve'yi yücelten sayısız örnek verebildiler (43:10). Yahve de Kendisi için tanıklık ederek kim olduğunu bildirdi (43:11-13).

43:8 gözleri olan kör kavm: Yalancı ilahlara tapınmayı sürdürenler, Tanrı'ya aldırış etmeyenler anlatılmak istenilir (29:18; 42:7,18,19)

43:9 bütün milletler bir araya gelsinler: Yalancı ilahlara tapınanlar yeniden ilahlarının üstünlüğünü kanıtlamaya çağrıldı (41:5-7,21-24; 42:17). Bu olay, İlyas'ın Baal'ın 450 kahinine meydan okuyuşunu anımsatır (1. Krallar 18:22).

bunu: «Bunu» sözcüğüyle 43:1-7 ayetlerinde bildirilen İsrail'in sürgünden dönmesi anlatılır.

aralarında bunu kim bildirebilir: İsrail'in sürgünden döneceğini yalancı ilahlardan bildirebilen var mı? Üstelik hangi ilah bunu gerçekleştirebilir? Yapabilen varsa, kendini göstere! Hak kazansın! Ama yapabilen yoksa, kimse ilahları övmesin, herkes Tanrı'ya hakkını versin! Yalancı ilahlara tapınanlar yenildiklerini kabul etsinler; böylece de Tanrı'nın kutsamasından pay alsınlar!

Doğrudur, desinler: İnsanlar kendilerini yalancı ilahlara tapınmaya kaptırmadan önce «Tanrı'dan başka doğru olan yoktur» deseydiler, kendilerini ruhsal sapıklıktan koruyan bir ilkeye sarılmış olurlardı. Baştan Tanrı'yı tanımayanlar sonradan zorla tanıyacaktı; yazıldığı gibi, her diz O'nun önünde çökecektir (Filipililer 2:10,11).

43:10 Siz şahitlerim: Tanrı'nın tanıkları kimlerdir?

1. O'na iman eden İsraililer, «seçtiği kullar» (41:9; 43:11)
İsraililer hangi peygamberlikleri kanıt olarak gösterebilirdi? Örneğin:
 - a. Beyt-el'deki sunağın yıkılması 360 yıl önce bildirildi (1. Krallar 13:2; 2. Krallar 23:15).
 - b. Natan Davut'un soyunun sonsuzluğa dek egemenlik süreceğini bildirdi (2. Samuel 7:11-16).
 - c. Yehu Tanrı'dan, soyunun dördüncü kuşağa dek İsrail'de egemen olacağını öğrendi (2. Krallar 10:30).
2. Peygamberler
3. İsa Mesih (Yuhanna 1:18)
4. Mesih inanlıları (Matta 28:19,20).

Tanık olmakla tanıklık etmek arasında büyük bir fark var. Tanıklık etmek, bir anlık olay olabilir. Tanrı övülür, O'nunla ilgili bir gerçek söylenir. Ne var ki, tanıklık edenin yaşamı Tanrı'nın denetimine uymayabilir. Aslında yalnız Tanrı'yı Kurtarıcı ve Rab olarak kabul etmiş olanlar O'nun tanıkları olabilir. Yaşamlarını kutsal gerçeklere uygun bir biçimde düzenleyenler, tanıklıklarında Tanrı'yı olduğu gibi yansıtmaya özen gösterirler (Mezmun 51:10,12,13). Diğer kişilerin özyapıları ve yaşam amaçları gerçek tanık olabilmek için uygun değildir (52:11; Mezmun 50:16,17; Romalılar 2:21). Bundan başka, Tanrı'nın tek Tanrı olduğunu bilenler ama O'na tanıklık etmeyenler, O'ndan utananlar ve susanların (1. Timoteos 1:8) durumu çok tehlikelidir (Matta 10:32,33)!

Tanrı'nın tanıkları neyi bildirmelidir?

1. Tanrı'nın doğası ve özelliklerini
Tanrı'yı olduğu gibi tanıyan, O'nunla bağlantısını anlar ve değerlendirir.
 - a. O'nun tek Tanrı oluşu (43:10)
 - b. O'nun kutsallığı (43:3,14)
 - c. O'nun sevgisi (43:4)
2. Sonsuz yaşamın hangi koşullara göre elde edildiğini (43:1,11,26; Haberciler'in İşleri 4:12).

Ben'den önce Allah olmadı: Tanrı «son zamanlarda çıkan yeni bir ilah» değildir (Tesniye 32:17). Yeni çıkan ilahlar zaten «gerçek olmayan tanrılardır» (Galatyalılar 4:8). Onlara hizmet edenler aptallıklarında yıkıma uğrayacaklardır.

Ben'den sonra olmayacak: «Ezelden ebede kadar Sen Allah'sın» (Mezmun 90:2).

43:11 Ben, Ben Rab'im: Tanrı Yahve'dir (42:8'le ilgili nota bakın).

kurtarıcı: Tanrı, tüm evrende her türlü yetkinin sahibi olmasına karşın Kurtarıcı oluşuna sevinir, iyiliğini insanoğullarına göstermeyi sever (1. Timoteus 4:10; Hezekiel 33:11; Romalılar 2:4). Tanrı'nın «Kurtarıcı» unvanını, İsa Mesih de taşır (Hoşea 13:4; Haberciler'in İşleri 4:12). Kurtuluş aslında Üçlülük'ün işidir (Titus 3:4-6). Tanrı Baba insanları günahtan kurtararak sonsuz yaşamalarını sağlamak için tasarılar yaptı. İsa Mesih bu tasarıların koşullarını yerine getirdi (Yuhanna 19:30). Kutsal Ruh Mesih'e iman edeni Tanrı ailesine doğurur, tanrısal niteliklerle donatır, ruhsal yaşamını besler. Kutsal Yazı'da ne denli çok konu bulunursa bulunsun, kurtuluş konusu bunların hepsinden önemlidir; neredeyse her sayfada sözü edilir.

Ben'den başka kurtarıcı yoktur: İnsanlar birbirlerini günahtan kurtaramaz (Mezmun 49:6,7). Yalnız Tanrı kişiyi günahtan arıtabilir. Tanrı zaman zaman kurtarıcıları çıkardı (Hakimler 3:9; 2. Krallar 13:5; Nehemya 9:27). Ne var ki, yerel düşmanlarla savaştan bu halk önderleri ancak ikincil derecede kurtarıcı sayılabiliirdi.

43:12 Ben bildirdim ve Ben kurtardım: Tanrı tek Tanrı olduğunu şöyle kanıtlar:

1. O bildirendir.
Tanrı her şeyi bilir, önceden bildirdiği her ayrıntı gerçekleşir.
2. O kurtarandır.
Yalancı ilahlar olumlu biçimde nitelenseler bile, kimseyi koruyamaz ve kutaramazlardı. Tanrı O'na iman ederek sonsuz yaşama kavuşanları miraslarına kavuşturabilecek güçte olduğu gibi (2. Timoteus 4:18) kötülerini de yargı gününe dek korumayı bilir (2. Petrus 2:9). «Benim elimden kurtaran yoktur; Ben işlerim ve kim engel olabilir?» (43:13).

43:13 kim engel olabilir: (14:27)

43:14-21 Tanrı kimsenin O'nu engelleyemediğini açıkladıktan sonra gücüne iki örnek verdi:

1. Babil'i yenecektir (43:14,15)
2. İsrail'i sürgünden geri getirecektir (43:16-21)

43:14 Babil'e ... gönderdim: Tanrı, günahları bardağı taşırılmış olan halklara verdiği cezayı uygulamak için belirli ulusları çağırır (10:5,6; 13:3-5,17; Yeremya 15:11; 32:27-29; Daniel 5:28).

gemiler: Eskiden Fırat kıyısında bulunan Babil, gemileri ve deniz ticareti ile tanınmıştı. Fırat Irmağı bir kanalla Dicle Irmağı'na bağlandığı için Babil gemileri İran körfezine ulaşıp oradan dünyanın limanlarını gezebilirdi. Sonra Persler Dicle'yle Fırat İrmakları'nda barajlar yaptılar. Bu yöntemle devrim ya da saldırıları önlemek ümidindeydiler.

Kildaniler: Daniel kitabında Kildaniler falcılar, büyücüler arasında özel bir sınıftı (2:2; 4:7; 5:7). Yeşaya'da Kildaniler sözcüğü tüm Babilliler tanımlayan genel bir anlam taşır. Yerel çivi yazılarında Kildaniler sözü, deniz kıyısında oturanları betimlemek için kullanılırdı.

kaçaklar: Babilliler denizciler olarak tanınırdı. Çok eski bir dönemde Ur gemileriyle övülürdü. Asurlular'dan baskı gördüklerinde Babil kralları gemilerine binerek İran Körfezi'ne açılır, adalarda ya da uzak bir kentte güvenlik ararlardı. (Körfezin o günlerde yaklaşık Lagas ve Ur'a kadar uzadığı anımsanmalı.)

43:15 Kuddusunuz: Kutsal Tanrı İsrail'in kişisel Tanrısı'ydı. Tanrı, insanlarla, özellikle O'na sığınanlarla, ne denli yakından ilgilenir (43:1; Yeşu 1:5; İbraniler 13:5)!

İsrail'in Yaratıcısı: (43:1,7)

43:16 yol açan: İsrail'i kurtarmak için Tanrı üç yol actı:

1. Tanrı, İsraililer'in Mısırlılar'dan kaçmaları için Kızıl Deniz'de kupkuru bir yol oluşturdu («denizde cadde», Çıkış 14:21-29).
2. İsrail Babil'den özgür kılınmış diye çölde bir yol açtı (43:5,6,19).
Tanrı Koreş'in düşüncelerini yönlendirerek bu yolu oluşturdu (44:28).
3. Bireyler günahattan arındırılınsın diye Yol olan İsa Mesih kurtulmalık olarak canını verdi (Yuhanna 14:6).

43:17 cenk arabasını ve atı, orduyu ve yiğidi ... çıkararak Rab: Tanrı'nın İsrail'i Mısır ordusundan kurtarışı imlenir (Çıkış 14:5-9,13,14,26-28). Tanrı Mısır ordusunu yok etmek için çıkardı (43:3).

fitil gibi söndüler: Bir lambanın fitili tek bir solukla söndürülür (42:3).

43:18 önceki şeyleri anmayın: Tanrı'nın Mısır ordusunu yıkıma uğratması ne denli göz kamaştırıcı olduysa O'nun gelecekte yapacakları, geçmiştekileri o denli sönük bırakacak ki, eskilerini anımsamak bile bir bakımdan gerekmeyecek.

43:19 yeni bir şey: Bu yenilik, yalnız İsraililer'in sürgünden özgür kılınışını (42:9'la ilgili nota bakın) değil, bunun tüm sonuçlarını -- Mesih'in Egemenliği'ni de -- içerir.

ortaya çıkacak: «Ortaya çıkacak» sözü «filiz sürecektir» anlamına gelir (42:9). Tanrı'nın tasarısı kesinlikle gerçekleşecektir, ama oluşan olayların süresinin uzaması, bir bitkinin filiz sürmesine benzetilir (Markos 4:26-28).

yol: «Yol» kimi zaman «doğru iman yaşamını» anlatır (Haberciler'in 9:2; 18:26). Dünyanın dört bir yanından toplanacağı zaman İsraililer de doğru imana kavuşmuş olacaklardır (10:20; Yoel 2:32).

ırmaklar: «Irmaklar» sözü, Tanrı Sözü'nde sık sık «Kutsal Ruhun etkisini» anlatır (Yuhanna 7:37-39).

kurak yerde ırmaklar vereceğim: Irmakların içinden kupkuru yollar açabilen Tanrı, kurak yerlerden ırmaklar yapabilir (41:17-18). Tanrı İsraililer'i Mısır'dan getirirken onları ilkin denizin içinden, sonra uluyan çölden geçirdi (Tesniye 32:10). İsraililer'in Babil'den dönerken hangi yoldan geçtikleri kaydedilmez. Ne var ki, kurak yerlerden geçmemeleri olanaksızdı.

43:20 kır hayvanlar ... Bana izzet verecekler: (Mezmur 148:10)

çölde sular: (35:6; 44:3; Yeremya 25:24,26)

43:21 hamdimi beyan etsin diye: Tanrı niçin Kildanileri indirecek, halkı için çölde yol açacak, kurak yerde ırmaklar verecekti? İsraililer yarattıkları amacı yerine getirsinler -- tüm varlıklarıyla Tanrı'yı yüceltsinler diye (Ezra 3:9-11; Nehemya 12:27; Mezmur 102:18; Yeremya 13:11; Efesliler 1:6,12,14).

43:22-28 İsrail'in gelecekte sürgünden kurtulmuş olarak ülkesine geri getirileceği ve Tanrı'yı yücelteceği düşüncesi, İsrail'in şimdiki ve geçmişteki durumunun karşılaştırılmasına yol açtı. İsrail söz dinlemez, ruhsal görevlerini yerine getirmeyen, Tanrı'nın sabrını deneyen bir ulustu. Böylece sürgünü hak etti (43:27,28). Ne var ki, Tanrı'nın sevecenliği O'nu, Kendisine sığınanlar için bağışlama vaat etmeye yönlendirir (43:25,26).

43:22 böyle olmakla beraber: Tanrı İsraililer'in Kutsalı, Yaraticısı, Kralı ve Yahvesi'dir. O onları gücüyle korudu ve kurtardı. O'nu tüm varlıklarıyla yüceltmek, İsraililer'in yaşam amacı olması gerekirken Tanrı'ya boş verdiler. Bu denli iyilikbilmezlik olur mu? Tanrı'nın sevecenliği, sevgisi, sorunlara bulunduğu çözümler, bağışlaması neden reddedilsin? Piyasada satılmayan mallar depolarda yığın yığın biriktirilir. Tanrı'nın kayrası beğenilmeyen malmış gibi neden değerlendirilmez?

Beni çağırmadın, ey Yakup: Yakup, dua adamıydı (Hoşea 12:4), ama onun soyu dua aracılığıyla Tanrı'nın kayrasına sarılmadı. Davut'la Daniel'in dua alışkanlıkları büyük olasılıkla İsraililer'in genelinde görülmüyordu (Mezmur 55:17; Daniel 6:10). Dua eden kişi Tanrı'ya bağımlı olduğunu belirtir; O'nu çağırmayan kişi, O'na güvenmediğini, O'nunla bağlı olmaktan usandığını belirtir.

Ben'den usandın, ey İsrail: Tanrı halkı, kutsal hizmetini sevinç ve ayrıcalık değil, yorucu bir yük olarak gördü (Malaki 1:13,14; 3:13,14).

43:23 kurban: Sürgünde İsraililer kurban kesemezdi. Eğer bu sitem sürgün dönemine özgüyse, dudaklarının kurbanı olarak anlaşılmalı (Hoşea 14:2). (Dua bir tür sunudur; dua etmemek de Tanrı'dan istediği sunuyu esirgemek anlamına gelir.) Ne var ki, Yeşaya sürgünden önceki durumu da kapsıyor olabilir. Tapınağın hizmetleri sarsaklanmıştı. Hatta bir süre tapınakta yalancı ilahlara bile tapınıldı (2. Krallar 17:7-15; 21:3-7; 23:4-14; 24:4; 2. Tarihler 36:14-16)).

günnükle seni usandırmadım: Günnük özel kişilerden beklenmezdi.

43:24 Benim için parayla hoş kokulu kamış satın almadın ve kurbanlarının yağıyla Beni doyurmadın: İsraililer, Tanrı'ya gereken sunuları getirmek için para harcamaya razı değillerdi. Onlara göre Tanrı para harcanmaya yaraşır değildi! Dua etmemekle birlikte sunuları sunmayarak Tanrı'dan vazgeçtiklerini kanıtladılar.

hoş kokulu kamış: İsrail'de türemediği için kamış yabancı ülkelere satın almalıydı (Yeremya 6:20). Ondand mesh yağı yapılırdı (Çıkiş 30:23,25).

Beni doyurmadın: İsraililer Tanrı'yı kurbanlarıyla doyurmamış olsalar da, yalancı ilahlara sunuları sunmaktan geri kalmadılar. Kurbanlarıyla Tanrı'yı doyurmadılar ama suçlarıyla O'nu «kusturdular» (Vahiy 3:16).

suçlarınla beni uğraştırdın: (Tesniye 29:24-28; Malaki 2:17). Sürgünden özgür kılınmadan önce İsraililer suçlarını itiraf etmeliydi (Nehemya 9:33; Daniel 9:5).

uğraştırmak: «Uğraştırmak», «birisine iş çıkarmak», bir bakımdan «başkasına hizmetini yaptırmak» anlamına gelir. Ademoğlu günahıyla İsa Mesih'i bu biçimde uğraştırdı (Filipililer 2:7,8; İbraniler 2:14,16).

fesatlarınla Beni usandırdın: İsrail'in fesatları, Tanrı'ya dua etmemek ve kurban sunmamak, bunun yerine yalancı ilahlara yalvarmak ve kurban sunmaktı. Ne var ki, bunun arkasındaki tutum -- iyilikbilmezlik, ruhsal körlük, Tanrı'ya boyun eğmezlik -- temel fesatları idi (1:13-14). Bir Mesih bağlısının eylemlerinde eğrilik varsa, başlıca düşüncelerinde Kutsal Söz'e uymayan bir yön olduğu kesin sayılabilir. Tanrı'nın kutsal özyapısını ve tasarısını kavrayışında ne denli eksiklik varsa, Tanrı'ya o ölçüde ayak uydurmaz. Ruhsal konularda isteyerek gelişmeye yazık! Öte yandan Tanrı'yı yakından tanımak isteyene ne mutlu, çünkü Tanrı'nın istemini bilecektir (30:21; 48:17; Yuhanna 7:17).

usandırdın: (7:13; Mezmur 95:10,11; Amos 2:13; 3:2)

43:25 senin günahlarını silen Benim: Suçların sayılmasının tam ortasında (43:22-24 ve 27-28), bu yargı bildirisinin içinden bağış ve barış olanağı anımsatılır (Yeremya 31:34). En karanlık durumda günahından tanrısal pişmanlık duyarak Mesih'in adıyla Tanrı'ya seslenen kişi, Tanrı'nın onun günahını sildiğini anlar. Tanrı günahını bağışlar, üzerine silinmez kanla «Bağışlandı» yazar. Ne var ki Tanrı, «Ben, Kendi uğruma seni bağışlıyorum» der (48:9,11). İnsanların günahını bağışlaması O'nun yararı, adının yücelmesi içindir (Hezekiel 36:21-32).

silen: Her kişinin eylemleri ve günahları bir kitaba yazılır (Vahiy 20:12). Bağışlanan günahın kitaptan «silindiği» açıklanmıştır (Mezmur 51:1,9).

43:26 beraber muhakeme olalım: Bu buyruk, ya kendini haklı çıkaramayacak olan gururlu dinciye söylenir ya da suçlarını bilen ama aynı zamanda Tanrı'nın bağışlama vaadini unutmayan ve günahından dönen kişiye sunulur (1:18; Mezmur 51:3). Kişinin günahından arındırılması ve Tanrı'yla barışması için tek çare, O'na davasını anlatmaktır. Günahlı kendi ağzıyla suçlarını itiraf ederse, kendinin yargıya yaraşır olduğunu gösterir. Ne var ki, davası burada bitmez. Günahlı kendine sunulan hakları da bilir: İsa Mesih'in günah borcunu ödediğini, O'na sığınarak günahından arındırılmaya da hakkı var olduğunu anlar. Davasının iki yönü şunlardır:

1. Ademoğlu günahlıdır, yargıya çarptırılmıştır (Mezmur 143:2).
2. AMA bu yargıyı Kendi üzerine alan İsa Mesih günahından döneni arındırılır (Romalılar 3:26).

Tanrı boşuna «Hak kazanasın diye davayı anlat» demez. Günahlının davasını kazanması için her koşulu Tanrı'nın Kendisi tamamladı! Günahlı kişinin, davasını sunarken Tanrı'nın verdiği vaatleri O'na anımsatması hem yerinde hem de yararlıdır (Tekvin 32:9,12; Yeşaya 62:6).

43:27 ilk atan suç işledi: Ezra'nın dediği gibi, «Atalarımızın günlerinden bugüne dek büyük günah içindeyiz» (Ezra 9:7). «İlk atan» sözü, tüm insanoğlunun günahlı olmasına neden olan Adem'i anımsatır (Romalılar 5:12). İsrail'in ilk atası, İbrahim'in günahları da aktarılmıştır (Tekvin 12:11,18; 20:2).

muallimlerin Bana karşı suç işlediler: İsrail'in dinsel önderleri söz dinlemezlik konusunda uzmandı (Malaki 2:1,7,8; Yeremya 23:1,2; 50:6; Hezekiel 34:-10).

43:28 makdisin reislerini murdar edeceğim: Tapınağın önderlerinin Tanrı önünde temiz sayılmamasına karşın, çoğu İsraililer onları saygıyla karşıladı. Tanrı, özyapılarını olduğu gibi ortaya serecekti (Malaki 2:9).

Yakup'u lanete ve İsrail'i rüsvaylığa vereceğim: Bu yargı ne denli kolay önlenebilirdi! İsraililer'in Tanrı'yı öfkelenirerek gözünden düşmeleri için hiçbir nedenleri yoktu. Onların O'ndan ayrılmamaları için Tanrı her tür olanağı sağladı, son derece sabır da gösterdi. İsraililer söz dinlemezlikte direnecekleri yerde, kutsallıkta aynı dayanıklılığı gösterseydiler, Tanrı'dan sapmazlardı ve yargı söz konusu olmazdı.